

LA ESQUELLA DE LA TORRATXA

PERIÓDICH SATÍRICH

HUMORÍSTICH, IL-LUSTRAT Y LITERARI

DONARÁ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA

10 céntims cada número per tot Espanya

Números atrassats 20 céntims.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, NÚM. 20
BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya, 3 pessetas,
Cuba y Puerto Rico, 4.—Estranger, 5.

BALL DEL «CÍRCOL ARTÍSTICH».

DOMINGO SERT (Veronés: stgle XV).

EMILI FERNÁNDEZ (Cardenal Richelieu)

JOSEPH PASCÓ (Pintor Rubens)

ROSSENDO NOBAS.

L'ESQUELLA DE LA TORRATXA tè contret lo compromís ab sos lectors d' honrar la bona memoria del eminent artista, honra de la escultura catalana, á qui la mort gelosa se 'n endugué sobtadament, en la flor de la vida y en l' esclat de la gloria. A tal efecte aném donant la reproducció directa de algunas de sas obras més notables, y no ho fém de totes, com desitjariam, per ascendir á un número considerable.

Rosendo Nobas es bèn segur l' escultor catalá modern que més ha produhit; y d' ell pot dirse també que havent produhit tant, may se fiá de la improvisació, dedicantse al estudi ab verdadera tenacitat. Ni tampoch doná may al públich un treball que no estigués acabat y pulit en tota la extensió de la paraula.

Aixó sí: pera treballar tant y tan bè passava la vida reclós en son taller. Allá hi havia la seguretat de trobarlo sempre, ab los palillos als dits, lo pilot de fanch sobre 'l caballet giratori, donant forma á sas inspiracions. ¡Y quin taller més hermós era 'l seu! Més que un estudi era un Museo.

Pinturas, tapissos, mobles, objectes naturals de totes classes... y llibres, molts llibres. Nobas era un dels pochos escultors aficionats á la lectura. En las obras literarias buscava horisóns per ahont esplayarse y direcció acertada als vols de la seva fantasia. No li bastava practicar l' art del escultor en son sentit material de fer figuras de bulto: á totes sas obras procurava infundí lshi una intenció, un concepte, alguna cosa que parlés al esperit.

Era enemich de las estátuas mudas.

Volia que parlessen, y en efecte parlavan y 's feyan sentir ab véu clara y penetrant.

Rosendo Nobas, fill de un couer del carrer de Corders, comensá treballant en l' obrador de son pare. Desde petit se familiarisá ab lo metall reduhintlo á formas més ó menos artísticas. Aprengué á fondrel y enmotllarlo: aprengué després á ennoblirlo cisellantlo, y ho feya sempre ab notable primor. Ja llavoras se revelava en ell lo detallista exquisit, que sempre més havia de sobressortir, tractant á las sevas obras ab tant carinyo, que may se cansava de acariciarlas.

Traballant per los argenters de aquells barris que 's disputavan sos modelos, se revelá escultor de rassa. Concorregué á l' Academia, treballá algun temps en l' estudi dels germáns Vallmitjana, que may haurán tingut un deixeble més aprofitat y més celós; y quan se senti ab forsas propias, s' establí pèl seu compte, primer en una modesta botiga de la Plassa del Oli, més tart en un local espayós del carrer de Casanova, y per últim en un hermós chalet del carrer de Provensa, qu' havia adornat y enriquit com ell sols sabia ferho, convertintlo en un dels tallers més interessants de Barcelona.

En aquests tres sitis, sempre de progrés en progrés concebía y executava sas obras primorosas, aixís las qu' en las exposicions li valian gloriosas recompensas, com aquellas altres que 'l públich li encarregava, no podent apenas donar l' abast á las comandas que se li feyan.

Allá rebia sas visitas.

Y era de veure cóm buscava 'l tracte de las personas inteligents é ilustradas.

Parlava poch; pero escoltava molt. Las opinions agenas sabia retenirlas, pera després meditarlas ab la major detenció, aprofitant lo que d' ellas li semblava aprofitable, retxassant lo que no li anava bè. Sense entussiasmarse may ab las sevas obras, ó á lo menos no demostrant may aquell entussiasme que pot cegar á un artista, agraíia las observacions de la critica, sense mostrarse ressentit encare que fossen poch favorables. Si ell comprenia qu' eran justas se 'n sabia valdre: d' altra manera encare que las cregués erróneas, las estimava com á dictadas per la bona voluntat de qui las hi feya.

En suma: possehia un judici molt equilibrat y un cor escelent.

* *

Fá alguns anys, sent jove encare, sentia vius afanys de concorre á una de las Exposicions artísticas de Madrit, y feya temps que buscava un assumpto digne de un concurs com aquell.

Donava voltas y més voltas á la seva imaginació, sense trobarne cap que 'l satisfés del tot. Era menester trobarne un qu' ell lo sentís y que 'l sentís lo públich que havia de jutjar la seva obra. Un diumenje á la tarde, per distreure sas preocupacions assistí á una corrida de toros. Interessat vivament en l' espectacle, qu' en mitj de sa barbarie, ofereix tantas y tantas emocións, vejé tot plegat com un toro derribava á un primer espasa.

Aquella visió rápida li bastá. Ja tenia l' assumpto tant ansiat. Pujá sobre la grada en que poch avants seya, y com Arquímedes que mentres se banyava descubrí una lley fisica important, l' escultor exclamá dirigintse al seu amich Pellícer, que 's trobava á poca distancia d' ell:

—¡Ja 'l tinch!

Al sortir de la plassa, se li feya tart pera donar comens al seu *Torero moribundo*.

Féu lo boceto ab gran rapidés: convertí 'l boceto en l' obra somiada... Era hermosa; pero ell no n' estava satisfet. Li faltava veure de prop las marcas que imprimeix en lo rostre humá lo dolor de una ferida en lo ventre. La seva conciencia 's rebelava á fiar á la imaginació l' expressió de aquell rostre contret y adolorit. Doná véus, suplicant que l' avisessen quan en alguna casa de socorro se presentés un ferit en las condicions qu' ell necessitava. Passavan dias y l' esperat recado no venia. Per últim lo rebé y 's trasladá allí al moment. Del estudi que féu es una mostra brillant la cara del *Torero*, una obra mestra, que ella sola li bastaría pera passar á la immortalitat.

A Madrit féu furor. Lo *Torero moribundo* portava 'l lema *Siglo XIX*, que semblava un anagrama llansat á una civilisació qu' encare gosa ab las sangrentas diversions del Circo. L' obra sigué recompensada ab medalla, reproduhida á profusió en totes las ilustracions, y 'l nom de Nobas colocat en lo lloch degut.

* *

Y ara un rasgo que pinta la seva modestia.

Lo duch de Fernán Núñez s' enamorá del *Torero moribundo*, y volgué possehirne un exemplar. Nobas cumplí son encárrech, y quan lo duch, que 's trobava á Barcelona, aná á son taller á visitar al escultor, los dependents de aquest hagueren de dirli que no hi era.

Y en efecte: en lo taller no hi era realment, per la senzilla rahó de haverse anat á amagar

BALL DEL «CÍRCOL ARTÍSTICH».

ROGELI MONTIJO (*Epoca Walter*).JOSEPH BOSCH (*Rey Lluís XIII*).AUGUST MIQUEL
(*Elegant del any 1830*).

al subterrani, apenas tingué coneixement de la visita del duch.

Y es que un elogi li feya enrajolar las galdas, y quan aquest elogi li era dirigit en castellá, encare pitjor: llavoras no sabia cóm respóndrehi.

Tant com estimava la companyia de la gent senzilla, li feya por lo tracte ab las personas encopetadas. Ab los del seu bras era alegre y fins xistós: ab las individualitats de cert rango 's tornava un altre home.

Lo busto de Cervantes, que sigué premiat en la Exposició de Viena, li costá llarchs estudis y no pocas discussions ab son amich Lluís Carerras. Se proposá fer un Cervantes en qual rostre 's reflectissen totas las qualitats frenológicas y fisionómicas que 's desprenen de las sevas obras. Aixís es que l' hagué de fer y refer un sens fi de vegadas.

Per últim deixá un busto que parla y sobre tot interessa.

Tots los cervantistas, que no son poch a Espanya, 's dallan per possehirlo. Aquesta demanadissa de bustos de Cervantes temptá la codicia de un guixaire, que sense més ni més ne feu algunas reproduccions. Era un cas flagrant de usurpació de propietat artística, y no hi hagué més remey que portar l' assumptó als tribunals de justicia.

Lo guixaire anava á ser condemnat, sens remissió. Llavoras l' escultor, veyent qu' era un pobre home y que la condemna que estava pròxim

á sufrir acabaria d' enfonzarlo en la desgracia, cedi als estímuls de la compassió, y no sols lo perdoná noblement, sino que fins pagá de la seva butxaca las costas que s' havian fet.

Aixó ja no es sols fer bonas estatuas, sino també bonas accions qu' enalteixen al home que las practica.

Aquella estatua de Cabrinetty, tan marcial, tan plena de vida, ab sa espasa desenvaynada á la ma dreta, ab sas ulleras de campanya á l' esquerra, com previnguda pera retxassar l' atach dels carlins que tornessen á acometre l' heróica vila de Puigcerdá; aquella hermosa creació, filla del entusiasme liberal, féu derramar llágrimas molt sentidas al escultor lo dia en que sigué inaugurada.

Los pobles de la Cerdanya, al véurela passar per aquells camins, jaguda sobre una carreta tirada per bous, l' aclamavan al crit de «¡Visca Sant Cabrinetty!» Y l' escultor que acompanyava l' artístich convoy s' enternia fins á lo més fondo del ánima.

Pero la ovació que tingué en la plassa de Puigcerdá plena de gom á gom, quan caigué 'l vel que ocultava la seva obra, la tempestat de picaments de mans, les frenéticas aclamacions de tot aquell poble, formava un espectacle que no 's pot descriure. L' escultor plorava á raig. Encare 'm sembla que 'l veig.

Los liberals havian fet una suscripció pera costejar lo monument, y com sol succehir, la

cantitat recaudada no arribava de molt á cubrir lo cost de l' obra, Nobas no siguié exigent.

—¿Qué 'us puch demanar—deya—després de la rebuda que m' havéu dispensat? Paguéu tots los comptes y ab lo que quedi de la suscripció ja 'm contento.

Y 's contentá ab una cantitat relativament insignificant y ab l' honorós titol de fill adoptiu de Puigcerdá, qu' estimava com la millor recompensa de la seva carrera.

A mí m' havia dit més de una vegada:

—Si 'ls fills de Puigcerdá han donat la seva sanch en defensa de la llibertat, ¿qué menos puch fer jo que contribuir al agrahiment de aquell pobre ab una estatua?

No acabariam may si haguessem de anar citant rasgos que enalteixen tant al artista com al home.

En lo *Círcul artístich*, que 'l contava com un de sos més actius iniciadors, ja que desde lluny venia fomentant las academias de acuarela, género qu' ell mateix cultivava ab molt talent, haventlas instituidas com un element profitós, entre mitj de las bromas del *Taller embut*; en lo *Círcul artístich*, repetesch, s' está preparant una vetllada necrológica dedicada al autor del *Torero moribundo*.

Creyém qu' en la necrologia que allí 's llegeixi s'hi consignarán tots los datos biográfichs de Rosendo Nobas, lo catálech complert de las sevas obras, que ascendeixen á un número considerable, la pintura acabada de sa personalitat artística.

Nosaltres, obligats per las condicions del periódich no hem pogut ferne més que un bosqueig lleuger, desgarbat y sobre tot incomplert. Sa figura no cab dintre de las columnas de un periódich y ocupará un siti de honor en las páginas de la historia del artá Catalunya.

P. DEL O.

CELOS.

Es lo mèu amor tant gran,
tant t' estimo, Magdalena,
que 'm dona celos y pena
tot quant tens al teu voltant.
Quan á las estrellas miras
celos tinch de las estrellas;
tinch celos de las poncellas
quan ab goig son flayre aspiras;
de la sanch que per tas venas
corra y bull y vida 't dona;
del vestit que t' empresona;
del llas que adorna tas trenas;
del tendre infant quan lo besas;
y fins tinch celos, m' aymia,
de la imatge de Maria
quan compungida li resas.

JAPET DE L' ORGA.

OBRAS DEL MALAGUANYAT ESCULTOR ROSSENDO NOBAS.

VICTORIA. (Una de las estátuas que adornan lo monument de Colón.)

UNA VEGADA AL ANY.

A casa de donya Salvadora, 'l servey que no fila dret no hi fa gayre estada.

La mestressa es reganyosa, avara, una mica peresosa en pagar la mesada als seus servidors; pero aixó sí, vol que tothom compleixi 'ls manaments de la santa mare iglesia.

Allí 's resa 'l rosari cada dia, 's va á missa tots los diumenjes y demés fetxas senyaladas, se treu llum al balcó si passa 'l combregar pèl carrer y es de nit... y 's dejuna ab una freqüencia espantosa. Lo rengló dels dejunis es lo que donya Salvadora cuyda ab més interés, no sé si per amor á la religió ó per esperit d' economia.

La Quima — la cambrera — fa ja molt temps qu' es á la casa y ha sapigut guanyar completament la confiança de donya Salvadora, cantant en veu baixa per fingir que resa, fent veure 'ls diumenjes, quan torna del *Salón Con-*

OBRAS DEL MALAGUANYAT ESCULTOR
ROSSENDO NOBAS.

dal, que vé de Sant Felip Neri y desempe-nyant d' una manera acabada 'l paper de noya quieta, honesta y católica.

La cuynera ja es u'n altra cosa. Es nova d' aquest any y no ha après encare de representar la comedia ab la deguda perfecció.

Donya Salvadora 's creu, per tal motiu, en lo deber de cridarli 'l *quièn vive*, fentli present que estém en plena quaresma.

* *

Un dijous al vespre la emprén y se 'n va al gra desseguida

—Marieta—li diu— ja ha anat á confessar?

—¿Jo?—fa la cuynera, ab lo mateix to que si li haguessen preguntat si ha fet may truytas ab ous d' aves-trús.

—Vosté, sí, senyora. ¿No sab que al menos, al menos s' ha de confessar y combregar una vegada al any?

—No, senyora, no 'n sabia res de tot aixó. ¡Com una passa tot lo sant dia á la cuyna!...

—¿Es á dir que encare no ha cumplert ab l' iglesia? ¿No veu desgraciada, que aquest es lo camí del infern? Demá dematí hi anirá.

—¿Al infern?

—Á confessar y combregar al Pi... y no gastí bromas...

—Pero si jo...

—Basta de réplicas.

Jo podré tolerar mol-

tas cósas; pero, permetre que 's perdin las creencias... ¡may! Miri, jo no peço de segur tan com vosté, y á pesar d' aixó freqüento molt los sagraments no més per donar l' exemple. Ja ho sé que al món no tots som iguals y que hi ha d' haver gent de totas maneras; pero no vull que 'ls que están á prop meu visquin com los arbres de la Rambla. No li demano pas que combregui cada dia... ¿qué vol menos que una vegada al any?

—Bueno, bueno... si vosté ho disposa aixís...

—Sí, senyora: demá hi anirá. Llevis més dematí y á las set, quarts de vuyt, pot tornar á ser á casa y anar á comprar á l' hora de costum.

Poch rato després d' aquesta conversa, la Marieta baixa al carrer, ab lo pretest d' anar á

LO CONCELLER CASANOVA. (Estátua existent en lo Saló de Sant Joan.)

buscar alguna cosa que s' ha olvidat.

Es l' hora de veure 'l xicot.

—¿Qué no ho sabs? —li diu:—demá haig d' anar á confessar.

—¿Per qué?—exclama 'l promés, un lampista més viu que 'l món, que fent llums y posant canyerías ha deixat rovellar bastant las prácticas religiosas:—¿per qué has d' anarhi?

—Perque la mestressa m' ho ha manat. A las sis ja sortiré de casa.

—¿A las sis del dematí? 'T vindré á esperar.

—¿Per venir á confessar també?

—¿Y que hi anirás tú, per ventura? Lo que farém en lloch d' anar á missa, serà passejar una horeta llarga, prenent lo sol tan aviat com surti. Ja ho veurás quin bo dona.

—Pero ¿qué dirá la senyora quan sápigas que...

—¿Y si ella no ha de saberho! Quan tornas, en compte de dirli que has anat á passeig, li dius ben s'éria que vens de combregar y ja estás llesta.

—¿Tens rahó! ¡ent tot atina aquest dolent!

* *

L' endemá á l' hora convinguda la Marieta baixa las escalas ab una pressa y una alegría que á donya Salvadora no deixan de cridarli l' atenció.

—Quima—diu corrent al quarto de la

cambrera:—vull sapiguer si aquesta xicota m' enganya. Arreglis ab una esgarrapada y vaji al Pi á veure si es veritat que la Marieta confessa y combrega.

La criada agafa 'ls seus trastets, pren dos papers, d' una forma especial, que té en un reconet del bagul, surt al carrer, tomba la cantonada... y 's fica en una tenda de comestibles.

—¡Joanet!—diu entrant y posantse á riure:—vinch á ferte companyia una estona.

Lo tal Joanet, á més de ser l' amo de la tenda, es lo xicot de la Quima.

A tres quarts de vuyt, la criadeta y la cuynera, que s' han reunit al passar aquesta per davant de la botiga, truncan á la porta de la séva

senyora, ab una cara de pietat que verdadera-
ment trenca 'l cor.

Donya Salvadora obra.

—¿Qué tal?—fa la mestressa ab un cert ayre
de malicia, encarantse ab la Marieta:—¿ha sapi-
gut trobarhi al Pi?

La cuynera baixa 'ls ulls involuntariament;
pero 's refá desseguida.

—¡No hi haig d' haver trobat!...

Donya Salvadora 's gira á la cambrera:

—¿Hi era, tan mateix?

—Sí, senyora—respón la Quima ab molta sanch
freda:—y á fé que m' ha costat trobarla, perque
¡hi havia més gent...! Per xó hem trigat tant.

—¿Que també s' ha confessat vosté?

—Es clar: hi pensat, ja que hi ets, aprofita 'l
demati. Totas dugas hem anat ab lo mateix sa-
cerdot.

La mestressa desarruga 'l front y exclama
tota satisfeta:

—Aixís m' agradan. Ara cadascú á la seva
feyna y que no quedi res endetrás.

Pero concebint de repent una extranya sospi-
ta, diu deturant á las dugas minyonas:

—¿Ahónt son los butlletins?

La Marieta 's queda sense sapiguer qué con-
testar; pero la cambrera, apresurantse á ense-
nyar dos paperets que duya á la butxaca, respón
ab molta tranquilitat:

—Miri, jo 'ls guardava tots dos, perque ella
m' ha dit que tenia por de perdre 'l seu.

La mestressa, completament convensuda, se 'n
va á traure 'l canari y deixa solas á las criadas.

* *
—¿D' ahónt los has tret aquests butlletins?—
pregunta la Marieta emocionada encare del
susto que ha passat.

—¡Son d' ella mateixa!—fa la Quima, ribent:
—com que confessa y combrega tres ó quatre
cops cada senmana, tot lo seu quartó va plé de
butlletins y yo cada any procuro arreplegarn 'hi
uns quants, per alló que pot succehir...

—Es á dir, que ab las sevas armas...

—L' hem butlletinada.

A. MARCH.

FAULA.

Mentres una ploma escriu,
al full de paper li diu:

—Ja pots estar bèn content,
perque sent cosa tan fútil
en un' altra hermosa y útil,
jo 't transformo de repent.

—Per lo qu' ets, ploma, jo 't deixo

—contestá—no t' ho agrabeixo
puig massa tu deus saber
qu' es cosa menospresada
la ploma que 's troba aislada
de la vora del paper.

—Mes jo en tú la tinta escampo
y mil bellesas estampo,
á voltas, de gran valor.

—Pero acabat d' imprimirlas
sols en mí poden llegirlas,
jo soch, donchs, qui 't fa favor.

—Es mèva tota la gloria.

—Y bèn mèva la victoria.

—Tothom diu: la ploma ho ha escrit.

—Pero en cambi á mí 'm coneixen,
y á tú, ploma, prompte 't deixan
en lo més etern olvit.

Y l' escriptor que sentia

aquella extranya porfia,
tot llensant á n' ella y ell
digué:—Ho faig pera probarvos
que avants de necessitarvos
ja ho he escrit en món cervell.

P. TALLADAS.

EXAMEN DE BUTXACAS.

¿Farian vostés lo favor de dirme de quina ma-
nera he passat la nit?

Tal vegada estranyarán aquesta pregunta;
pero lo cert es que jo no ho sé.

Recordo que ahir vespre, després de haver so-
pat, vaig anar com de costum á reunir-me ab los
companys al café; recordo que després de pen-
dre un *idem* y de haver fumat un veneno de mitj
ral, varem engrescarnos destapant unas quan-
tas botellas de *champagne*, y luego unas altras,
y més tart tinch present que la sala del café ro-
dava, y veyá als mèus amichs per partida doble;
y aquí la mèva memoria s' encalla y trech en
clar, que son las onze del demati, que acabo de
llevarme y que 'm trobo sá y bó y á casa mèva.

Si vaig á trobar á algùn amich y li pregunto
qué es lo que hi fet aquesta nit, me dirá si estich
borratxo, y quasi ho endevinaria, perque si ara
estich seré, puch assegurar que ahir á la nit, per
més que hi havian estrelles, estava *núvol*.

No hi fa rés; si se 'n burla que se 'n burli; po-
semnos lo sobretodo, que fa fret, y no estaré de
més sortir ab las mans á la butxaca.

¡Calla! ¿qué es aquest paper que hi trobo din-
tre? ¡Y ara! es una factura de una fonda per un
sopar per sis. Y es veritat que eram sis nos-
altres; pero quina ocurrencia varem tenir sortint
del café! Cóm si no haguessem sopat á casa!...

¿Y aixó qué es? ¡Válgam Dèu! un tros de car-
tró, ara ho entench menos; es lo retrato de una
noya bastant maca. ¿Qui es? No ho sé; pero jo
dech tenirhi molta franquesa quan m' ha donat
lo retrato, perque es un objecte que no 's dona
pas á qualsevol; pero 'l cas es que no sé cóm se
diu, ni ahónt s' está.

Encare un altre paper. ¡Mosca! aixó es més
grave, una tarjeta que diu: *El Barón de las
Siete Piedras*. Precisament jo que may hi tingut
tractes ab aquesta classe de gent.

Lliguém caps. En sortint del café deguerem
anar á omplir lo ventre de bons talls y 'l cap de
alcohol, com si no n' hi hagués prou del *cham-
pagne* del café; després varem dedicar lo temps
á Venus, aixó ho proba 'l retrato d' aquesta xi-
cota, y no pot ser altra cosa sino que aquest baró
devia volguer lo que jo també desitjava, degue-
rem tenir rahóns y 'm va donar la tarjeta per
desafiarme. Un *duelo* ¡cá, barret! no m' aga-
fará pas.

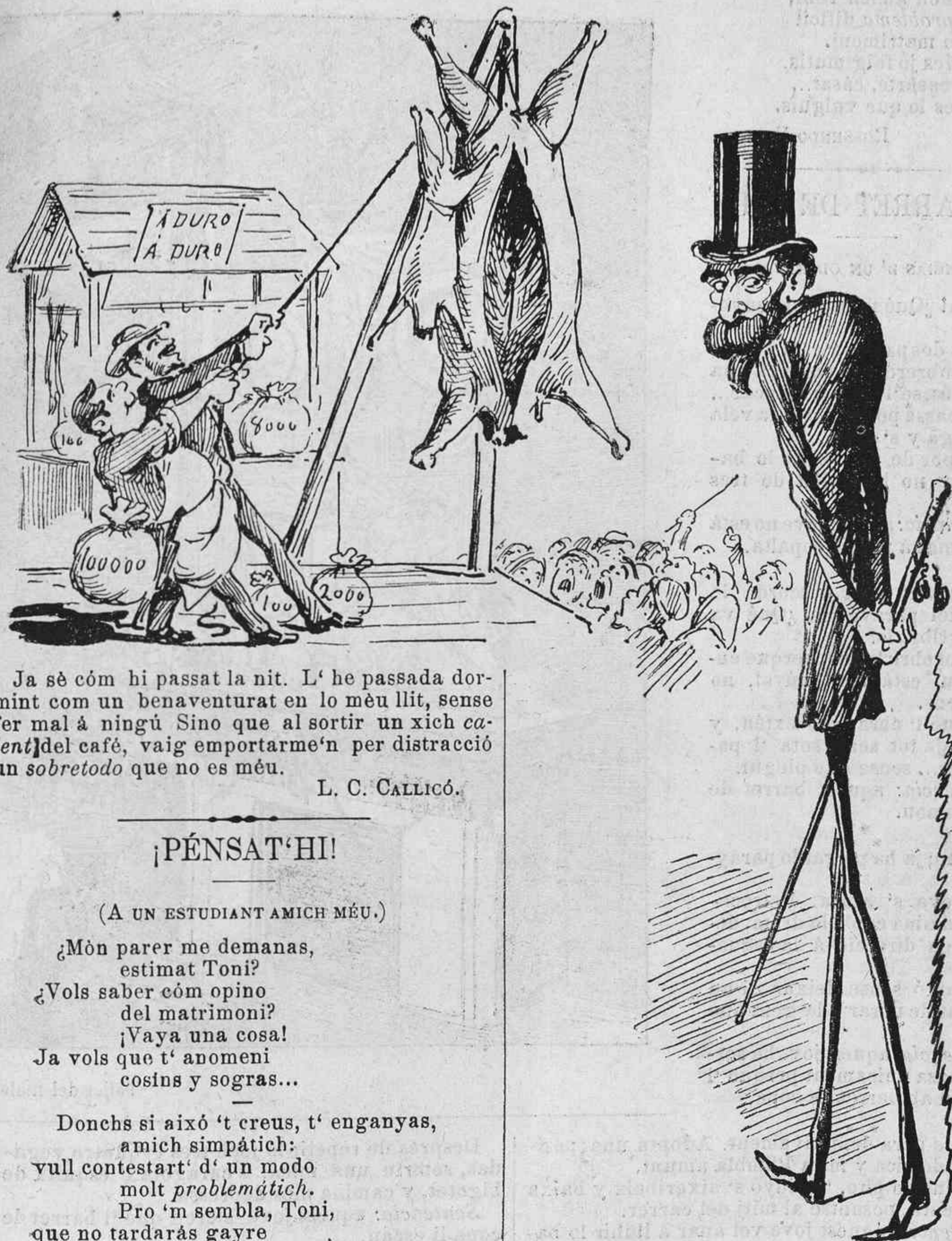
¿Ja s' han acabat los papers? Encare 'n queda
un; es un sobre que ja está obert.

¿Pero es possible que aquesta nit m' hagi en-
tregat á tots 'ls vicis? Dintre del sobre hi veig
quatre bitllets de vint duros. Aixó ja passa de
mida; ¿jo jugador? ¿jo haver guanyat aquest di-
ner en lo repugnant vici del joch?

Acabém de una vegada; jo aquesta nit hi fet
cosas que no sé donármes compte, no sé ahónt
he anat, ni cóm he tornat á casa.

—Pam, pam—ara truncan; ¿qui es? Un amich
que ve á veure cóm me trobo. Ara sabré la so-
lució del geroglífich incomprendible que m' ha
deixat de mal humor.

TRANQUILITAT DEL ALCALDE.

Ja sè com hi passat la nit. L' he passada dormint com un benaventurat en lo mèu llit, sense fer mal à ningú Sino que al sortir un xich calent del café, vaig emportarme'n per distracció un sobretodo que no es mèu.

L. C. CALLICÓ.

¡PÉNSAT'HI!

(A UN ESTUDIANT AMICH MÈU.)

¿Mòn parer me demanas,
estimat Toni?
¿Vols saber com opino
del matrimoni?
¡Vaya una cosa!
Ja vols que t' anomeni
cosins y sogras...

Donchs si aixó 't creus, t' enganyas,
amich simpàtich:
vull contestart' d' un modo
molt *problemàtich*.
Pro 'm sembla, Toni,
que no tardarás gayre
trobá l' *incògnit*.

Pera casarse, creume,
se necessita,
no saber d' *aritmética*
ni gens ni mica.
Y tú 'n sabs massa...
per xó, company, t' auguro
lo fe' una planxa.

Sent casat farás *sumas*,
com també *restas*;
multiplicacions, moltes;
divisions, sempre.
Pro ¡ay del dia

—¡No hi fa res que pugin la carn!... ¡Avants los barcelonins no estarán tan magres com jo!...

que fassis una *regla*
de companyia!

Llavoras te segueixen
gangas y pérduas,
y la de tres, que á voltas
sol ser funesta.
Y ab molts apuros
tens de véuret, si 't faltan
las d' *asseguros*.

Aixó sols te demostra,
mòn amich Toni,
qu' es problema difícil
lo matrimoni.
Mes jo faig mutis.
Si vols casarte, càsat...
fes lo que vulguis.

ROSSENDO PONS.

LO BARRET DE COPA

(SENTENCIAS D' UN OBSERVADOR.)

¡Hola! ¿Qué fa aquest senyoret?

Cada dos passos s' está posant bè 'l sombrero; se l' enfonza una mica més, se l' torna a aixecar...

Ara passa per sota d' una vela de botiga y s' ajup...

¿Tè por de tocarhi ab lo barret... y no hi arriba de tres pams?

Sentencia: aquest jove no está acostumat á portar copalta.

Endavant. Ara descorda la cinta del parayguas. ¿Qué va á fer? ¿Obrirlo?

No pot obrirlo pas, perque encare qu' está molt núvol, no plou gens.

Si que l' obra, y l' extén, y 's passeja tot serio sota 'l parayguas... sense que ploqui.

Sentencia: aquest barret de copa es nou.

Bueno; ja ha plegat lo parayguas.

Lo jove s' atura. Retrocedeix, camina cap á la dreta, decanta en direcció á la esquerra...

Tot aixó sense deixar ni un moment de mirar á la gent que passa.

Sentencia: aquest jove ha sortit de casa únicament perque 'l vejessin ab barret de copa.

Ara 's para definitivament. Adopta una posició acadèmica y mira Rambla amunt.

Se sent un pito, 'l minyo s' aixeribeix y baixa de l' acera, posantse al mitj del carrer.

Sentencia: aquest jove vol anar á lluhir lo barret de copa dins d' un tranvia.

Lo cotxe ja es aquí.

Lo senyoret fa un moviment, com si s' abalansés al tranvia...

Pero 's palpa la butzaca dreta de l' hermillà, obra 'ls ulls d' una manera desmesurada... y 'l carruatje passa de llarch; sense qu' ell hi puji.

Sentencia: aquest senyoret, entussiasmat ab lo copalta, s' ha deixat los diners á casa.

Ara torna á agafar l' acera.

Passant per davant dels aparadors, s' estira com un pal y mira de rehull dins dels vidres.

Després de repetir lo joch tres ó quatre vegadas, somriu una mica, 's caragola l' esquitx de bigotet, y camina més depressa.

Sentencia: aquest jove 's creu que 'l barret de copa li escau.

Hi perdut de vista al jove del sombrero. Passan cinch, déu, quinze minuts...

¿Qué s' haurá fet d' ell?

¡Ah! Aquí 'l tinch altra vegada.

¡Calla! Porta 'l sombrero salpicat de taquetes blanques...

Sentencia: durant aquests quinze minuts ha anat á passejar per la Rambla del Centro.

¡Ay, ay! Al passar per davant d' aquella sombrereria, s' ha tornat vermell y ha retrocedit...

¿Si?

Sentencia: aquest sombrero encare no es pagat.

MATÍAS BONAFÉ.

LO NIU DEL ARTISTA.

Taller del malaguanyat escultor catalá Rossendo Nobas.

un embossat va donarme,
dibentme ab véu infernal:
—¿Que no sabéu que aqueix pís
ja fa molt temps qu' es llogat? ..

J. T. y R.

TEATROS

PRINCIPAL.

Lo quadro que funciona en aquest teatro es molt distingit. Conta ab tots los elements necessaris pera donar á las funcions un gran atractiu. La Montes y la Dorinda Rodriguez per la sarsuela, l' Alverá y la Pino per las pessas; en Riquelme, en Valero, en Peña y un floret de artistas masculins, que treballan á competencia, fan que la execució de totas las obras siga molt rodona y agradable.

Entre las que s' han estrenat últimament s' hi contan *Los trabajadores*, tal com l' autor lava escriure, sense lissonjas á Catalunya que s' hi despegan. Las dos figuras que al estrenarse l' obra al *Eldorado* eran camálchs, son ayguadors asturiáns al *Principal*, y la escena impregnada de sentiment que representan, es sens disputa la millor de l' obra, ó á lo menos la que 'l públich aplaudeix més; gracias, en gran part, á la notable execució del Sr. Riquelme, que do. a mostrás de ser un excelent artista, sobre tot en los papers qu' encaixan ab lo seu temperament.

Contribuix també al éxit de *Los trabajadores* la decoració obra del Sr. Chia, qu' es molt ben entesa.

UN RECORT.

—Son molt boniquets los lliris que neixen prop del barranch. ¿Vols vindre avuy á cullirne que 'n farém un bell manat?

—Si, aném'hi tot desseguida— digueres ab accent grat. Y tots dos fentne brasset marxarem prompte á cercar'n.

Per cada llir que 't dongui un bés tón llabi 'm doná, fins que fet ja lo ramet sobre 'l pit te 'l vas posar.

Quan tornavam cap á casa, —T' estimo— 'm deyas encarfins que al arribá' á la porta de ta llar, un cop fatal

Lo juguet *Claveles dobles* pertany al género de obras que més que per l' argument, basat en un *quid pro quo* cent voltas vist en lo teatro, se distingeixen per l' agudesá del diálech.

Lo Sr. D. Celso Lucio, que resulta autor del juguet, ha donat mostrás de manejarlo á la perfecció, fent gala de una versificació brillant y sumament esmerada.

Lo públich l' escolta ab gust: prescindeix del engany una mica capciós y estirat pels cabells en que viuen los personatjes, y acaba per concedir á l' obra los honors del éxit.

L' execució bona. No obstant lo Sr. Riquelme, fent gomosos, no 'ns acaba de convéncer.

LICEO.

De moment queda conjurada la crisis. Haventse retirat la empresa, una societat artística ha prés pèl seu compte substituhirla, y las representacions del ball *Rodope* van tirant, atra-

yent, sobre tot los diumenjes, entradas bastant numerosas.

Molt celebrarém que 'l ball s' aguanti tota la Quaresma, á fi de que aquesta no resulti tan llarga per un gran número de families, á las quals lo treball del Liceo las ajuda á viure.

CIRCO.

La sarsueleta *Curriya* peca d'ignocent y pueril.

Unicament sobressurt un dúo del mestre Caballero, que siguié cantat ab bastant acert per la Srta. Martínez y pèl Sr. Sánchez Mula.

Per lo demés lo *Circo* va vivint á expensas del limitat repertori de la citada Srta. Martínez. O bè *Chateau Margaux* ó bé *Caramelo*, figuran totas las nits en lo cartell.

¿Y quan aquest *Caramelo* se l' hajan xuclat, llavoras, de qué farém mánegas?

ROMEA.

Completament restablert de sa malaltia, ha reaparescut en escena lo simpátich é inteligent actor D. Jaume Virgili.

Li doném la més cordial enhorabona.

*

Per' aquesta nit está anunciada la primera representació del drama sacro: *Passió y mort de Nostre Senyor Jesucrist*.

Aixó després de las representacions de Judas de Kerioth, casi 'ns dóna dret d' esmenar un refrán y dir:—«Roda 'l mon y torna á la Passió.»

TIVOLI.

Si vejessen aquest teatro quin goig que fa.

Completament pintat de fresch, ab dos claraboyas que donant alguna major elevació al sostre, facilitan la ventilació del local y ab una iluminació espléndida, lo popular teatro sembla talment que s' haja vestit de las festas.

Entre las obras posadas en escena s' hi contan *Las campanas de Carrión* y *El hermano Baltasar*, com á sarsuelas grossas. En ellas s' hi distingeix lo quadro de la companyia, que treballa ab molt ajust.

En las sarsuelas petites hem tingut ocasió de aplaudir á la Sra. Llorens y al Sr. Bosch, qu' es un gat dels frares y que troba de part del públich del Tivoli las mateixas riallas y 'ls mateixos aplausos que li concedia 'l públich del Eldorado.

Ab tals elements y 'l concurs de artistas tan distingits com las Sras. Leyda, Lorán y Magesté y 'ls Srs. Sala Julien, Flaquer y Gil, la temporada de Quaresma ha comensat ab molt bon peu.

NOVEDATS.

Continúan las representacions del espectacle *Magdalena*.

Dillúns, á benefici del simpátich actor senyor Fuentes, s' estrenaren dos monólechs. Lo monólech es de tots los géneros teatrals un dels més difícils, no sols per part del autor, sino per part del actor encarregat de representar-lo. Sols los grans mestres de la escena, 'ls Coquelins y 'ls Novellis coneixen lo secret de aquesta classe de produccions y logran fer reconcentrar tota l' atenció del públich en una sola figura, fent gala de una riquesa de matisos incomparable.

Las obras estrenadas dillúns son *Lo sarau de la Llotja* del eminent pintor Russinyol, y *No hi puch fer més*, del popular C. Gumá.

Lo sarau de la Llotja es una humorada escrita en prosa, rica de xistes y acudits, que tè ademés l' atractiu de l' actualitat. Lo tipo de bon Jan que per complaure á sa familia, va al ball

artístich vestit de guerrero, y en lloch de divertir-se, passa deu mil angunias, fins que al arribar á casa s'eva ha de fer los més grans esforços pera treure's lo casco, resulta altament cómic. Lo públich rigué del principi á la fi, y aclamá 'l nom del autor, al terminarse la representació. Lo Sr. Goula posá totas sas facultats y 'l major carinyo en la interpretació de aquesta obra tant aixerida.

També tingué bon éxit l' obreta *No hi puch fer més*, escrita ab aquella versificació fácil y garbosa que caracteriza tots los traballs de 'n C. Gumá. Se tracta de un tipo que riu sempre: las riallas se li escapan á pesar s'eu... no hi pot fer més. Son pare, empenyat en casarlo, li ha presentat la nuvia y aquesta, que es un tipo flach com un panillo y que ademés se diu Quiteria, li ha provocat tal passió de riure, que ha hagut de marxar de la s'eva presencia, y allá está l' home buscant inútilment medis de tornarshi á presentar sense que la passió de riure 'l traheixi.

Res s' encomana tant com lo riure, pero 's necessita que l' actor s' hi deixi anar y riga de debó, ab una gran espontaneitat y al mateix temps donant molta varietat á las riallas. Tal vegada 'l Sr. Fuentes no senti prou bè 'l personatge en alguns moments, per més qu' en altres sabé donarli notable relleu. De totas maneras l' obra siguié bèn rebuda.

CATALUNYA.

¡Eh, eh!... ¡A la Plaza!... es una producció saragatera, dividida en una pila de quadros, tots ells del género flamench més acentuat.

No hi ha cohesió, ni eullás entre 'ls distints quadros, obehint l' autor al propòsit de anar fent desfilars tipos, quatre dels quals son representats pèl simpátich Julio Ruiz, fins que al final apareix lo que sembla que no pot cabre en l' escenari de un teatro: una corrida de toros verdadera, ab lo desfile de la cuadrilla corresponent, ab agutzil y picadors montats, ab las mulas del arrastre y fins ab un novillo viu, de carn y ossos, que per medi de una hábil tramoya, sembla talment que vaja á embestir.

Figúrinse ab tot aquest conjunt de cosas si 'l teatro se 'n anirà abaix á copia de aplausos. Difícilment se trobará un espectacle que puga competir ab aquest en materia de pagar tribut al flamenquisme.

*

Lo monólech *Ruiz*, escrit per *Ruiz* y representat per *Ruiz*, al objecte de qu' en *Ruiz* hi fassa quatre tipos distints, creats, l' un darrera de l' altre, en un santiamén, va lograr lo s'eu objecte, que no es altre que fer riure al públich.

Quan aquest cridá á l' autor de l' obra, en *Ruiz* tingué l' humorada de dir:

—La obra que he tenido el honor de representar es original de Julio Ruiz... quien en este momento no se encuentra en el teatro.

CALVO-VICO.

Lo melodrama *Amor y honra* es l' obra mateixa producció que s' estrená al Olimpo temps enrera ab lo titol de *El cazador de lobos*, la qual resulta bastant mansoya. L' autor, Sr. Susany, siguié cridat á las taulas junt ab los actors. —Continúan las representacions de *Vermouth matrimonial*, del Sr. Riusec.

En la *Passió* 'l primer actor Sr. Buxens dona mostras de ser un artista de mérit, qu' en lo pa-

per de Jesús pot sostenir comparacions ab actors de més renom.

GAYARRE.

Se torna à obrir ab una companyia d' ópera dirigida pèl Sr. Petri, de la qual forman part la Ida Negrini y la Fábregas, lo tenor Bertrán lo baritono Ventura y lo baix Thos. Obra de inauguració: l' afortunada *Carmen*, sempre escoltada ab gust pèl públich de Barcelona.

EDÉN-CONCERT.

No 's pot negar que 'l director d' aquest local entén la cosa y fa tots los esforços imaginables pera complaure al públich.

A més del ja famós *Musée vivant*, que tan celebrat ha sigut y continua sent encara, funciona avuy en l, *Edén* una *chanteuse* còmica, que pot molt bè calificarse de estrella del art.

Se diu Marie Pacra, es sumament graciosa y ha vingut precedida de la fama obtinguda en los primers *concerts* de Fransa.

Forma també un dels principals atractius d' aquest local, la aixerrida companyia de sarsuela que hi actúa, á la vanguardia de la qual va la simpática triple donya Maria Molgosa.

N. N. N.

À EMILIA.

Nena á qui un jorn dante abras
vaig tenir entre mos brassos
fent lo tonto y l' ignocent,
pássa't per davant del nassos
ara la carta present.

Es lo despido que 't dona
l' estimat que t' abandona
deixante lliure del tot,
que ja es prou gran Barcelona
perque hi trobis un xicot.

Quan fals amor tú 'm juravas,
jah, qué de poch m' enganyavas!
Tú mentias, jo també;
¡y en vá compendre'm buscavas
que quan vull faig bè 'l papé!
¡Tantas caricias que 'm feyas!
¡Aquellas cosas que 'm deyas!

Jo tant mústich y pansit
que de bona fe t' ho creyas
que m' havias entristit.

¡Quants cops de tú en companyia,
mentres tòn cos estrenyia,
te mirava tendrament
parlant de lo que tenia
més lluny de món pensament!

¡Quantas voltas ploranera,
gemegant d' una manera
que casi feya condol,
me deyas, gran trapassera,
qu' era ton únich consoll!

La farsa ha estat bèn tramada;

SUICIDI D' UN PARAYGUER.

Veyent que no ven parayguas
per mor de la sequedat,
se 'n clava un, fort de virolla,
y alsa ¡hasta la eternitat!

hem passat una mesada
ab la mateixa funció.
Per fi l' havém acabada,
y tots dos tirém taló.

¡Quin amor més gran lo nostre!
Si 'l tèn no arribava al sostre
tot lo mèu ni á la paret.
Podria servir per mostra
de lo més fals y més fret.

¡De pensarhi 'm diverteixo!
A fe 't dich, y no menteixo,
que may hauria pensat
tenir al moment que 't deixo
la alegria que hi passat.

Tú devias dir:—¡Qu' es bobo!
¡Cóm l' estarrufo y l' estobo!
—¡Ay, filla, qu' errada vas!
Si de donas sempre 'n trobo;
prou que 'n veig á cada pas.

Podrán anar mal vestidas,
pero 'l qu' es de presumidas
no ho serán pas tant com tú,
y dirán menos mentidas,
d' aixó ja n' estich segú.

Cert que tú no ets descocada,
pró en quant á mal endressada
cap te guanya, de bon trós;
tens bonica la mirada,
pró 'l tèn quarto es fastigós.

Tant sents á dir qu' ets bufona,
qu' hasta 't creus qu' á Barcelona
cap com tú ne trobaré;
¡si ets petita y secallona
com una má de morté!

Si reganyas las costellas
com si fossen las graellas
que hi van rosti á Sant Lloréns.
En quant al dot d' en Comellas
positivament no 'l tens.

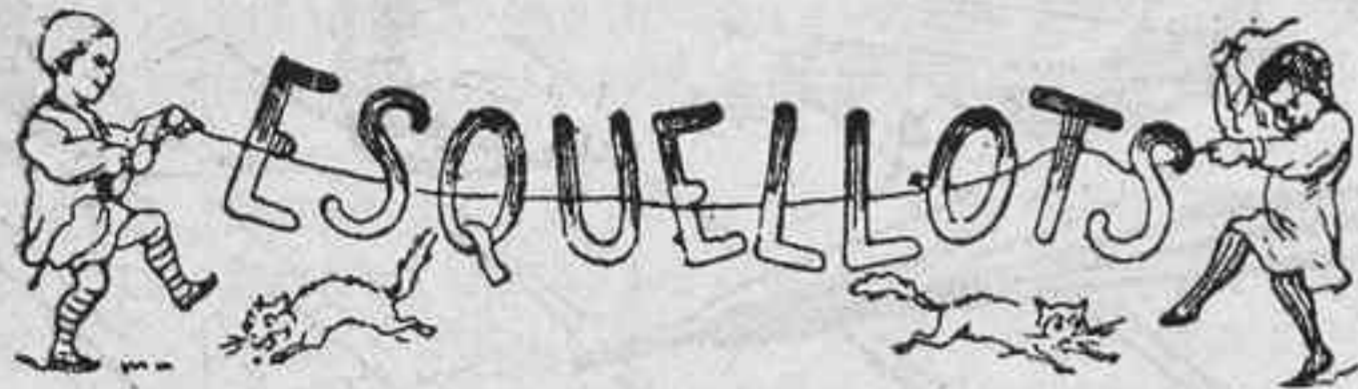
Es bèn cert que ab tas posturas
lograrias mil locuras
no d' un home, hasta d' un sant;
pro una Venus t' afigures
y, vaja, 't falta bastant.

Que 't duch certa simpatia
no ho nego, ni ho negaria
d'avant d' un Cristo que fós.
Vam volguernos un sol dia,
després mentirem tots dos.

Lo passat bè prou m' explico,
y t' ho aprobo y no ho critico.
Búscat un senyor d' edat,
puig jo á la bossa no 'm fico
ni 'l cor, ni la voluntat.

T' he deixat per no fer nosa.
Si 'm vols per qualsevol cosa
á servirte prompte estich;
per lo tant, mana y disposa
de tòn verdader amich.

FOLLET.

A la Borsa de Barcelona hi ha hagut un moment de pánich.

¿A causa de la fusió dels ferrocarrils de Barcelona á Tarragona y Fransa ab la companyia del Nort? No, senyors.

¿A causa de las noticias alarmants de Berlín y de Paris? Tampoch.

¿Y donchs per qué?

Van á saberho.

Lo pánich de la Borsa ^{***} reconeixia per causa 'l conat de suicidi de un home.

¿Seria un gran capitalista que al suicidarse deixaria compromesos molts interessos?—preguntarán vostés.

Y també s' equivocan si tal creuhen. Lo suïcida en qüestió, encare que gastava barret de copa per tot dia, no es cap ricatxo, y per més que tot lo dia estava remenant paper, no es tampoch home de capitals.

Es, senzillament, aquell xino que ab lo tarot al cap y 'l sach penjat al coll, anava recorrent los carrers de Barcelona, la rialla estampada als llabis, en busca de paperám.

Lo xino en qüestió tingué una hora trista, y tractá de ferse un cap nou, sense lograrho.

D' aquí 'l pánich de la Borsa.

Perque han de saber ^{***} que son molts los bolsistas que prenian al xino per conseller intim de las sèvas jugadas.

Topavan, per exemple, ab ell, quan se dirigian al bolsín, y anava 'l xino ab lo sach buyt?... en aquest cas venian.

Pèl contrari, anava ab lo sach plé?... y en aquest cas compravan.

Lo xino del sach, era sense saberho, un orácul en lo joch de la Borsa.

Tenia fanátichs que creyan ab ell á ulls cluchs: y aquests son los que més van alarmarse, en quant saberen que l' havian trasladat mal ferit á la casa de socorro.

Un dels més créduls es fama qu' exclamava:

—Si se 'ns mort lo xino haurém perdut la brújula: perdent la brújula perdrém totas las jugadas; y perdent totas las jugadas no 'ns quedarà altre remey que imitarlo... no 'ns quedarà altre remey que suicidarnos.

RATAS D' IGLESIA.

—¿Sab, donya Mónica, que avuy m' hi confessat ab aquell frare tan guapo, de l' Ajuda?

ENSAIGES CASULANS.

PREPARATIUS.

EN VIGILIAS.

Ab pas bèn acompasat,
proba si sab fer l' *armat*.

— ¡Malviatje 'l senyor Tramulla!
¡m' ha fet gran la cucurulla!

¿No saben qui tè la culpa de la puja que ha fet la carn á Barcelona?

En Mañé y Flaquer ho acaba de descobrir.

La culpa de la puja de la carn la tè tota entera la Revolució francesa.

Sí, senyors: la Revolució francesa va suprimir los gremis y la tassa.

En cambi de la tassa va deixar lo porró, porque 'l Sr. Mañé y Flaquer, sempre que ho tingués per convenient, fes beure á galet als seus lectors.

Recomaném que á la primera ocasió que 's presenti se fassa la corona de capellá al catedràtich d' Economía política de la Universitat de Barcelona, Sr. Pou y Ordinas.

Aquest catedràtich sol donar á la ciencia económica un caràcter tant espiritual, que l' home més empedernit s' enterneix al sentir las sèvas explicacions.

Per exemple, l' altre dia recomenava als seus alumnos que durant la Quaresma no deixessin de practicar lo dejuni. Com si las sèvas explicacions no fossen més que suficients pera fer badallar á tot lo curs.

Aquí tenen un nou aspecte de la ciencia económica.

Bastiat y 'ls economistas més célebres s' ocupan ab preferencia del consum.

Lo Sr. Pou y Ordinas s' ocupa ab preferencia del dejuni.

Pero ¡qué volen que 'ls diga!... Com las millors predicacions son las que 's donan no ab la paraula sino ab l' exemple, me sembla que l' original catedràtich hauria de comensar á dejunar de sou, y de aquesta manera estariam segurs de que predica lo que creu y de que executa lo que predica.

Aquest any tindrem professons de Senmana Santa, ab tot l' aparato que requereix lo seu important argument.

Las autoritats han sigut convidadas, havent acceptat lo convit. Casi totas durán pendó. Lo Sr. González Solessio, emperó, sembla que aspira al càrrech de arreglador, tant sòls pèl gust d' empunyar una perxa molt llarga y molt groixuda.

Molts sarauhistas aceptan l' honor de ser acompanyants de las autoritats conservadoras, ab una sola condició: la de que 'ls deixin anar de cucurullas, es á dir: ab la cara tapada.

Además se fan gestions molt activas pera con-

seguir que l' Excm. Sr. Marqués de Alella se digni admetre 'l càrrech de Capitá Manaya, in-seguint las tradicions de la sèva familia tant honrosament iniciadas pèl sèu avi Fontanills, l' amo de la botiga de las ànimas.

Ja veuhen, ab tots aquests elements, si las professóns de Senmana Santa prometen ser lluidas.

Y á propòsit. L' aparato que 's desplegará podrà competir, segóns asseguran, ab lo del espectacle *Magdalena*, que no ha de fer la pols cap teatro á cap iglesia.

Pero 'm sembla que aquesta vegada las iglesias que fassan professóns no 's podrán lliurar de las censuras del *Brusi*.

Lo *Brusi* critica acerbament que 's dongan espectacles sacros en un lloch tant profá com lo teatro. Donchs bè, las professóns, espectacle sacro, com cap altre n' hi haja, recorreran un siti tant profá com los carrers de una gran ciutat, per los quals hi corren deslligats nit y dia los tres enemichs del ànima.

Lo Mon, lo Dimoni... y sobre tot la Carn.

Llegeixo:

«A las seis de la tarde de ayer hubo un amago de incendio, por fortuna sin consecuencias, en la redacción de *El Diluvio*.»

¡Incendiarse 'l *Diluvio*!...

Ça c'est un comble!

Moltas vegadas una pinzellada sola caracteriza un quadro.

Aixís també un sol fet pot caracterisar una nació.

¿Volen veure un quadro de la Espanya conservadora?

Donchs dirigéixinse á Bagur, vila situada en la costa de la provincia de Girona.

Ja fa alguns anys va decidirse construhir en aquell siti un semáforo, y encare que ab molta calma, va construhirse.

Un cop construhit van nombrarse 'ls empleats, lo qual va ferse ab gran diligencia, porque ja es sabut qu' en materia de nombraments sempre 's va depressa.

Y fet aixó lo govern va descansar.

Va descansar senmanas, mesos, anys enters. Lo semáforo no s' obría.

¿Y per qué no s' obría?

Perque hi faltava un element indispensable.

¿Preguntan quin element hi faltava?

Un petit treball de fuster: l' asta de senyals.

Després de molt temps, la ditxosa asta quedá felisment terminada. Ab tota calma va ser remesa á Bagur, y allá s' está ja fa alguns mesos esperant que la colouin.

Mentres tant los empleats permaneixen ab las mans plegadas, en la mateixa actitud, que, segóns diuhen, guardavan los solitaris de la Tolemaida. Unicament las desplegan una vegada al mes, pera cobrar la nómina. Pero després tornan á plegarlas, y aixecant los ulls al cel, donan gracias fervorosas al Dèu de la Peresa.

Al Dèu tutelar de la nació espanyola.

Si veuhen passar per Barcelona á un inglés trist y capficat, compadéixinlo.

Será, sens dupte, l' inglés de qui está parlant

en aquests moments la premsa tota d' Europa: un *mister* que trobantse á la Exposició universal de París, vá enamorar-se perdudament de una andalusa, y vá dedicarse á seguirla, sense dirli una paraula, seguint lo sistema inglés.

La persecució muda ab tanta tenacitat em presa durá una porció de temps.

Per últim, gracias á l' informe equivocat que varen donarli en una fonda la vá perdre de vista, y ara está l' home seguint l' Espanya de un extrém al altre, en busca de la hermosa andalusa que li tè 'l cor robat y xuclat lo cervell.

Contribuhim ab molt gust á propagar aquesta noticia, per si tenim la sort de que arribi á coneixement de la andalusa.

Bó es fugir dels inglesos en general.

Pero tractantse dels inglesos encalabrinats, sobre tot si tenen *money*, lo millor que 's pot fer es arreplegarlos.

Un altre tipo un temps molt popular á Barcelona que acaba de morir: Manuel Durán, el *Feo malagueño*.

Era sastre, tenia la sèva botiga á la plassa de Sant Agustí

con dos banderas colgá

com deya en los prospectes que repartía á profusió.

Alló de dirse ell mateix *Feo* feya molta gracia, y la gracia que feya li valia numerosos parroquiáns.

Durant molt temps feu córrer pèls principals carrers de la ciutat un carruatje de la mateixa forma que 'ls wagóns del tranvia. L' aparició de aquest carruatje l' anunciá previamt ab lo següent enigmátich y macarrónich terceto que veya la llum en la secció de recláms dels periódichs:

«Ya llegará día

en que se entrará gratis
en el tranvia.»

Y aparequé 'l cotxe, que li servia pera passejar lo género, per pendre la mida als transeunís y fins pera emprobarlos las pessas de roba. Lo sistema empleat xocava molt y 'ls parroquiáns del *Feo malagueño* aumentavan qu' era un gust.

Per últim, s' instalá á la Rambla de Santa Mónica, posant una botiga de primera, armá una llanxa que passejava pèl port ab anuncis de la sèva industria, y 'l tipo popular que tothom coneixia aná obscurintse de mica en mica, fins ara que s' ha sabut la sèva mort ocorreguda á Sevilla.

Un treballador qu' era parroquiá acérrim del *Feo malagueño* digué al saber la fatal noticia:

—Sembla mentida que s' haja mort... ¡un home tant viu!

A LO INSERTAT EN L' ULTIM NUMERO.

1. XARADA 1.ª—*Ma-ri-a-no*.

2. Id. 2.ª—*Ra-mo-na*.

3. ANAGRAMA.—*Als-Sal*.

4. ACENTÍGRAFO.—*Capás-Capas*.

LOPEZ-EDITOR. Llibrería Espanyola. Rambla del Mitj, número 20, Barcelona.

LO ROMIATGE DE L'ÁNIMA per VÍCTOR BALAGUER
Preu UNA pesseta.

JUANANELA

NOVELA ESPAÑOLA

POR

MARTÍNEZ BARRIONUEVO

Un tomo en 8.º, Ptas. 3.

NUEVO TEATRO CRÍTICO

POR

E. PARDO BAZÁN

Van publicados los meses de Enero, Febrero y Marzo. — Precio UNA peseta cada número.

Narcís Oller

Armando Palacio Valdés

A. Vitú

FEBRE D'OR

2 tomos, Ptas. 6.

LA ESPUMA

NOVELA DE COSTUMBRES
2 tomos

Edición ilustrada, Ptas. 8. Encuadernada en tela, Ptas. 10.

PARIS

Versión castellana de E. PARDO BAZÁN

Van publicados 8 cuadernos, á Ptas. 1 el cuaderno.

CESARINA

por ALEJANDRO DUMAS
(HIJO)

Un tomo en 8.º, Ptas. 1.

Lo popular senmanari

LA CAMPANA DE GRACIA

PUBLICARÁ

demá dissapte, dia 7 de Mars

GRAN

NÚMERO EXTRAORDINARI

dedicat á la

QUARESMA POLÍTICA

Lo text será de lo mes escullit y xispejant, y la ilustració deguda als reputats artistes

M. MOLINÉ

APELES MESTRES

N. LAGARDE

A pesar de la esplendides del número, no se 'n farà pagar mes que

¡10 céntims de pesseta!

NOTA.—Tothom que vulga adquirir qualsevol de ditas obras, remetent l' impert en libransas del Giro Mútuo, ó bè en sellos de franqueig, al editor Lopez, Rambla del Mitj, 20, Barcelona, la rebrá á volta de correu franca de port. No responém de extravios, no remetent ademés 3 rals pèl certificat. Als corresponsals de la casa se 'ls otorgan rebaixas.

5. TRENCA-CLOSCAS.—*Sant Gervasi de Casso-
las.*
6. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Conversa.*
7. TERS DE SÍLABAS.— JO SE PA
SE RA PI
PA PI OL
8. GEROGLÍFICH.—*Per grans los rosaris.*

XARADAS.

I.

Cantars bilingües.

*¿Que no me quieres has dicho
porque sólo soy ranchero?
tampoch te voldría jo
si fuese uno-dos-tercero.*

*Cuando esté de centinela,
te lo pido por favor:
no t' acostis de cent lleguas
quint la vora de la tot.*

*Es tu nombre muy bonito,
Cinco-cuarta con tercera;
pero es més lletja ta cara
que 'ls baixos d' una paella.*

*Un pañuelo de Manila
y un pañuelo de algodón.
y un altre de dugas-terça ...
son, Dos-quint, tres mocadors.*

*Llorando estabas un día
cuando yo te visité,
y una tres-una á las calsas
tas llágrimas me van fer.*

*Tengo un pare que me mata
y una mare que me pega,
y la sogra molts camíns,
tambè 'm dos-prima la esquena.*

DOMINENGO BARTRINANGA.

II.

*Un es arbre,
dos-invers
es moneda
de aquest temps.
Si 'l tot buscas
veurás qu' es
nom de dona
molt curtet.*

F. CRIACH.

ANAGRAMA.

*Ningú á mí 'm podrá negar
que 'l total ha anat per mar.
No 'm faig ab cap tabalot
per por de que escándol tot.
Y del total se 'n extréu
un líquit que tothom beu.
De aquests versos la total
ningú dirá qu' es com cal.
Y total de tot aixó
si trobas la solució.*

SALDONI DE VALLCARCA.

MUDANSA.

*Deya 'l capitá Total
á un soldat burro y ximplot:
—Tú, porque ets tan animal
menjarás tot ab un tot.*

ROMÁ ESPINAT.

TRENCA CLOSCAS.

MIGUEL M. CERDA.

SALOU.

Formar ab aquestas lletas lo títul de un drama cas-
tellá.

J. ROSELL Y ROIG.

GEROGLIFICH.

La. Si. Do. Re.

Mi. Fa. Sol. La.

SAN É IX

SOR ANA.

UN FELIGRÉS ESPARVERAT.

—¡Ay ay! ¿qué diuhén que fan?
¿comedia de la Passió?
¡Quíns cómichs, Dèu mèu, Senyó!
¡Y cóm s' están condemnant...!

BARCELONA:

Imp. de Lluís Tasso Serra, Arch del Teatro, 21 y 22.